

LOGOPEDIE SLEEUWIJK

contact:
liesbeth@logopediesleeuwijk.nl
m. 06-444 88 266

Stotteren bij kinderen. Als ouder kunt u behoorlijk ongerust zijn wanneer u uw kind hoort haperen. Wat kunt u het beste doen?

Stotteren bij kinderen.

Spreken is een complexe vaardigheid. Gedachten, ideeën of gevoelens dienen omgezet te worden in taal, in woorden en zinnen. Deze taal wordt omgezet in spraakbewegingen. Vervolgens worden alle spieren die met spreken gemeend zijn geïnstrueerd (meer dan 100!), om precies de goede beweging te maken, met precies de goede snelheid en kracht en precies op het goede moment. Dit vereist een grote mate van coördinatie en timing.

Het is dus niet verwonderlijk dat dit bij jonge kinderen niet altijd goed lukt. Je hoort dan dat ze een klank of een stukje van een woord herhalen of een klank langer aanhouden dan nodig is. Deze onvloeiendheden kunnen onderdeel zijn van de spraak-taalontwikkeling van een kind. Bij 50 - 80% van de kinderen die op peuter en kleuterleeftijd haperen, verdwijnt dit vanzelf weer op het moment dat ze hun 'spraakapparaat' beter kunnen besturen. Als een kind talig sterk is, kan het dit motorisch even niet zo gemakkelijk aan (de motoriek kan het niet bijhouden als het ware). Het kind compenseert dat tijdsgebrek dan met stotters. Meestal merken kinderen dit zelf nog niet direct op.

Bij sommige kinderen verdwijnt het stotteren echter niet en kan gevestigd stotteren ontstaan. Om uit te vinden of een kind normale onvloeiendheden vertoont of dat er een echt risico is op stotteren is de Screening Lijst Stotteren (SLS) ontwikkeld, ook wel interactieve stottertest genoemd. Deze lijst kan ik aan u uitreiken en eventueel samen met u invullen. Wanneer een kind aanleg heeft voor stotteren (bijvoorbeeld als stotteren in de familie voorkomt, of als het een duidelijke zwakke plek heeft voor timing en coördinatie van spraak) kan zich dus stotteren ontwikkelen. Dit hoeft echter niet.

Er zijn bepaalde factoren die het stotteren kunnen versterken of uitlokken. De belangrijkste zijn spanning en snelheid. Spanning kan ontstaan wanneer het evenwicht verstoord is tussen wat een kind kan (capaciteiten) en wat er van een kind wordt gevraagd, door de omgeving of door het kind zelf (eisen).

Ook veel veranderingen in korte tijd kunnen meespelen bij het uitlokken van stotterend spreken. Daarnaast zullen bezorgdheid en irritatie van de omgeving m.b.t. het spreken, een kind het gevoel geven dat het iets fout doet en zo de spanning en dus de kans op stotteren vergroten.

Al met al zijn er dus veel zaken die een rol kunnen spelen bij het ontstaan en het blijven bestaan van stotteren. In eerste instantie is het raadzaam om de eerder genoemde SLS in te vullen om te kijken of bezorgdheid op zijn plaats is. Wanneer er een risico is op blijvend stotteren, kunt u, eventueel samen met anderen in de directe omgeving van het kind, nagaan of

u zelf misschien al factoren kunt aanwijzen die een rol spelen bij het stotteren en deze spanningsbronnen verminderen. In ieder geval is het belangrijk geen negatieve sfeer rond het stotteren te creëren. Als het kind er geen probleem van maakt, moeten ouders dat ook niet doen. Luister naar WAT een kind vertelt en niet naar HOE het vertelt. Adviezen als 'zeg het nog eens, praat eens rustig, haal eerst adem enz.' zijn vaak goed bedoeld, maar helpen meestal niet. Een jong kind heeft geen idee wat het dan anders moet doen, en krijgt bovendien het gevoel dat het iets fout doet, hetgeen de spanning weer kan verhogen.

Wanneer een kind zich bewust wordt van zijn onvloeiendheden zal het vaak proberen niet te stotteren. Bijvoorbeeld door meer kracht te zetten, het woord er uit te willen duwen, zodat er vechtedrag ontstaat. Het spreken wordt dan meer gespannen en er kunnen ook blokkades of meebewegingen ontstaan. Andere kinderen reageren door minder of niet meer te willen praten, of andere woorden te kiezen: vermijdingsgedrag. In beide gevallen is dit geen goede ontwikkeling en verhoogt het de kans op blijvend stotteren. In dat geval is het altijd raadzaam om een deskundige te raadplegen. Als het spreken niet verbetert terwijl u de hierboven genoemde adviezen in acht neemt kunt u een afspraak maken met mij. Ik zal het spreken van uw kind onderzoeken en alle factoren die een rol spelen in kaart brengen. Daarna komen we samen tot mogelijke manieren hoe u uw kind het best kunt helpen.

Stotteren bij volwassenen.

Wanneer u bij mij komt met de vraag of we iets aan uw stotteren kunnen doen, zal ik eerst met u bespreken wat u zou willen bereiken. Wanneer uw grootste doel is om 100% stottervrij te spreken, zal ik u waarschijnlijk vertellen dat dit niet zal lukken.

Ik zal u proberen te overtuigen van het feit dat het vooral van belang is dat u minder last heeft van het stotteren. Mijn overtuiging is het namelijk dat, wanneer u minder moeite heeft met het stotteren, u ook minder moeite zult doen om niet te stotteren. Dit zal ertoe leiden dat u minder spanning opbouwt, waardoor u weer minder gaat stotteren.

U vraagt zich wellicht af hoe het mogelijk is om minder last van het stotteren te hebben. Eerst zullen we precies in kaart brengen hoe u stottert. Ook de omstandigheden die het stotteren uitlokken gaan we bespreken. Alle gevoelens en gedachten die erbij komen kijken proberen we ook boven tafel te krijgen. We proberen of u minder gevoelig kunt worden voor stotteren door bijvoorbeeld de gedachten om te zetten. Uiteraard neem ik eerst een uitgebreide anamnese bij u af. En het blijft altijd mogelijk om spreektechnieken toe te passen, waardoor u een soort houvast krijgt bij uw stotteren.

